

Motion till riksdagen 2023/24:1224

av **Martina Johansson (C)**

Bedrägerier mot äldre

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att bedrägerier mot äldre ska rubriceras som grova brott och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Med tilltagande ålder försvagas människans ork, och för många blir det också allt svårare att ta in och tolka intryck och nya företeelser i ens omvärld. En äldre människa som kontaktas av någon som verkar trovärdig och på ett övertygande sätt ber om en tjänst har många gånger svårt att värja sig. Det gör äldre till en särskilt utsatt grupp som vissa kriminella systematiskt väljer att utnyttja, i synnerhet skickliga bedragare.

Med de öppna, digitala söktjänster som finns idag är det bara några knapptryckningar bort att hitta ett antal 80-plussare i ett visst bostadsområde. Samtidigt serverar söktjänsten uppgifter som deras adress och telefonnummer. Därefter är det bara att skrida till verket och se vilka som nappar på en uppiktad historia, där bedragarens mål är att få Agda, Harry, Birgit och Sven att ge ett litet ”lån”. Och vips har farmor och morfar gett bort sina sparpengar till bedragaren.

I Sverige finns det ligor som systematiskt begår bedrägerier mot äldre på liknande sätt som just beskrivits. Dessa bedrägerier bedöms idag vara av normalgraden och leder för tidigare ostraffade personer till villkorlig dom. Detta oavsett om förövaren döms för att ha bedragit en eller ett dussintal äldre på samma sätt. Det är nämligen sällsynt att ett enskilt brottsoffer blir av med minst 240 000 kronor, vilket krävs för att brottet ska bedömas som grovt. Icke desto mindre innebär brottet att den äldres upplevda trygghet rubbas i grunden, och dessvärre bär ofta brottsoffret med sig känslor av skam och skuld för att ha blivit lurad.

Förutom blygsamma påföljder innebär dagens reglering att det inte går att använda ett effektivt hemligt tvångsmedel för att spåra den eller de personer som misstänks för dessa hänsynslösa brott mot äldre. Bedragarens brottsverktyg är vanligtvis en mobiltelefon, men för att få tillstånd till hemlig övervakning av elektronisk kommunikation

(HÖK) krävs att det för brottet föreskrivs ett straff på minst sex månaders fängelse, med andra ord att brottet rubriceras som grovt. Att polis och åklagare inte kan få en domstols tillstånd till HÖK i dessa ärenden försvårar deras arbete betydligt i jakten på bedragarna.

Det är hög tid att ändra nuvarande bedrägeribestämmelser i brottsbalken så att brott mot äldre medför att brottet rubriceras som grovt, förslagsvis genom att man inför rekvisitet ”där någon utnyttjar annans skyddslösa ställning eller svårigheter att värja sig” som särskild kvalificeringsgrund för att rubricera ett bedrägeri som grovt brott.

Martina Johansson (C)